

Ca o floare în zori

Iubirea trecută te leagă de loc mai mult decât de om. Omul e uitat de mult, prima iubire trăiește pe undeva (într-adevăr trăiește pe undeva, dar pentru noi asta e indiferent, dacă ar apărea, ar fi neplăcut, mai ales dacă ar mai și declara iubirea – te-a iubit numai pe tine – și la telefon, ca de obicei, cu un damf de alcool). Jos cu prima iubire, dar locul: niște străduțe liniștite, pe înserat, de-a lungul mării, pini, trotuare din plăci de piatră, vile, amurg, felinare printre crengi, aer sărat, plin de iod, nisip în sandale, merg amândoi, el și ea, oameni maturi, el are douăzeci și unu de ani, ea optsprezece, el e localnic, ea a venit cu bilet, la casa de odihnă. Ea e studentă, el e pur și simplu așa, un vânător de scalpuri, un tânăr de stațiune balneară cu mare practică. Nu lucrează. Ascultați, pe cine interesează asta? El a studiat la conservator la clasa de corn francez, la Academia militară, uite ce e important. Din copilărie școala de muzică, mama e cântăreață de operă, solistă a corului. Urăște cornul francez, dar când s-a pus problema armată sau conservator, mama l-a sfătuit totuși să se ducă la facultatea asta militară.

Toate acestea studenta (anul întâi, nu știe să se machieze, poartă sarafanul mamei, are mereu amigdalită, de aici și biletul la mare în august), studenta aceasta le ascultă cu răsuflarea tăiată. Și ea e tot din domeniul muzical, la clasa de canto, o asemenea coincidență, dar la liceu. E o mezzo-soprană cu perspectivă (spunea A.E.) de soprană dramatică, pe la treizeci și cinci de ani asemenea voci abia capătă forță pentru Wagner!

Wagner se cântă pe la patruzeci de ani. Deocamdată avem optsprezece. Azi dimineață am cântat în voie după micul dejun, mătușa vecină a întins-o la mare, iar noi (cu ferestrele larg deschise, la fereastră sunt conifere, briza mării, nu e foarte cald), cântăm în voie: „Dragă mamă, dragă ma-mă“. Și apoi aria Dalilei, nu e nimeni, vocea zboară pe fereastră, spre mare.

Deodată de jos se aude o conversație:

— Ciiiine cântă acolo, a? Cine de la noi cântă aici?

O voce blândă de bărbat, bariton.

— Da, cine cântă oare?

A doua voce, mai înaltă (tenor dramatic), îi ține în glumă isonul.

— Cine cântă?

Ea, ascunzându-se în spatele perdelei de tul, se uită jos. Doi tineri. Inima îi bate. Tace, a amuțit. Jos, din nou conversația:

— Da, foarte bine.

— Se potrivește de minune.

Tăcerea de sus se întâlnește cu tăcerea de jos, se ciocnesc, se împletesc în aer, se intensifică, cresc. Îi iau graiul. Un minut, două. Se gândește: să coboare? Sau nu trebuie. Dacă coboară, înseamnă să-și schimbe destinul. Destinul o să se schimbe. Dacă nu coboară, destinul rămâne cum a fost: mama, liceul, corul, mi-bemol nota dumneavoastră, amigdalită. A.E. spunea: trebuie să ai grijă de gât, că altfel ce cântăreață mai e aia cu amigdalită cronică. Aria Dalilei: „S-a deschis sufletul ca o floare în zooo-ori... pentru sărutul Aurorei“. Tocmai cântase: „Spune-i Dalilei că tu ești al meu pentru totdeauna! Că asta e tot, uitate sunt chinurile...“.

Chinurile singurătății (tăcerea continuă), optsprezece ani și, cum îi spune mama la telefon prietenei, da, ea își face veacul acasă. Nu are pe nimeni. Adică fiica. Fiica stă acasă. Da, da (la telefon își iau la bani mărunți copiii, ocupația preferată a mamei și a prietenei ei, Maria Filipovna, agent de asigurări). La ziua de naștere a fetei a venit, ca musafir, chiar Maria Filipovna, să bea ceai cu tort și vin, dar s-a grăbit ca de obicei, a plecat.

Optsprezece ani – și ziua de naștere cu mama și prietena ei, apoi M.F. a plecat, asta e tot. Optsprezece ani! Au strâns masa.

— Că toate chinurile sunt uitate!
repetă acele cuvinte!
că am iubit astfel eu...uuuuu.....uuuuu

cânta pentru prima oară cu toată vocea după cea mai grea amigdalită. Amigdalita era ca moartea. Tu ești palidă ca moartea (cuvintele mamei).

Mai departe cânta (consoanele nu sunt importante):

A... nuu... maiam... puu... teresăndur... des-păr-țirea
A.....neee... tsi... l-sne... stiii-ira-zlu...
Măâân... găie-riletalefier-binți-le aștept
Kuuuuujgu....ci-ihla....sklasktvo...i-hoji-la-iu.

Cânta cu toată vocea cu ferestrele deschise, dar în siguranță, la etajul unu, în spatele perdelelor. Ca și cum din umbră, din ascunzătoare chema pe cineva în chip de Dalilă. Așa și trebuie să cânte (spunea A.E.), intrând în pielea personajului, dar liniștește-te, asta e etapa următoare, deocamdată mai trebuie să studiezi tipul de voce, când piano e în toate tutti. Sunetul zboară, dar flacăra lumânării să nu pâlpâie (!), nu dramatism. Toți au dramatismul în fire (A.E.), orice ați cânta, toți aveți o dramă, dar uite, respirație nu operto. Precum copacul pe rădăcini. Respiră cu toată burta! Unde e limba? Unde ți-e oglinjoara? Același Șaliapin avea totul liber în laringe, limba uite așa (arată palma dreaptă). Gura ca o grotă (!), nu e nici un obstacol. Eliberează spațiul! Uită-te la limbă!

A strâns limba, nu are oglinjoara. A apărut un ton (?).

Chema pe cineva ca Dalila. Uite, la chemarea ei au și venit doi, s-au oprit sub fereastră. Numai că de data aceasta serenada o cântă fata de sus (palidă ca moartea), cântă disperată, cu limba strânsă, sunetul se revarsă liber, respirația din nou

nu e operto. Acoperă urechea cu palma (spunea A.E.), ascultă și tu, auzi?

— De fericire mor!

De-fe-ri-ci-re-mooooor....

Aaaa.... aaaa-aaaa (și așa mai departe).

Să coboare înseamnă să-și schimbe soarta. Coborau oare spanioloaicele la cei care le cântau serenade.

La examen a fost o serenadă: „Se sting pământurile aurii ale îndepărtatei Alpujarra (Zoia Djafarova rateu și): lachemă-tor-ulsu-netal-ghita-rei! (Zoia Djafarova bate darabana) ieși, draga mea!“ (A.E., comentariu: de fapt, opt cu minus! dar ți-au pus opt, eu am fost împotrivă).

Oare coborau spanioloaicele?

Ea încă mai stă fără să se miște, se teme, în spatele perdelei, de schimbarea destinului. Jos e liniște, nu mai e nimeni. Soarta s-a îndepărtat. Nu a făcut cunoștință cu nimeni. S-a dus acolo unde e ringul, în spatele unui grilaj, dans și muzică, acolo se legănau perechi. Dar s-a îndepărtat încet, palidă ca moartea. Toți au intrat, dar ea nu, a plecat mai departe. Dalilei repetă-i că tu ești al meu pentru totdeauna.

Ca un iepure speriat, a coborât pe lăbuțele neazuite în curte, a ocolit clădirea, a ieșit pe trotuarul din plăci. Stop! Ei sunt acolo, vânătorii, au înțepenit. Ea stă și se uită, spune:

— Iată-mă.

Un enunț curajos, care schimbă soarta, iată-mă. A spus ea și și-a dat peste cap viața ei și viața, uite, a aceluia, inteligent, cu ochelari, zvelt, frumos, puțin cam chel. A dat totul peste cap.

— Iată-mă.

Pauză, ei și-au schimbat cumva poziția. Stăteau tot așa, dar au tresărit. Parcă au auzit un semnal:

— Iată-mă.

Mai departe:

— Dumneavoastră ați cântat? (Spune al doilea, față rotundă, înalt, bronzat).

— Eu.

— Vedeți dumneavoastră, spune din nou al doilea, iar primul, principalul, cu ochelari, se relaxează, începe să fumeze, căci cel de-al doilea, oacheșul, în mod clar este printre ei vioara întâi. Vedeți dumneavoastră, noi ne pregătim să facem un concert cu forțele celor care sunt la odihnă. Nu ați fi de acord să...

Mai departe merg deja toți trei pe plăcile de pavaj ale străduței (undeva), în sandale s-a adunat iar nisip, dar cel de-al doilea, oacheșul, nu are prea mult timp. În mod clar se grăbește și în curând îi lasă singuri pe Dalila și Samson. Samson a studiat la conservator, Dalila învață la liceul de muzică. Samson povestește râzând cum la școala de muzică cântau: „Țin minte clipa minunată“ sub formă de jazz, gen umpa-umpa-umpa, bătând în scaune, și când o fată, la examen, a uitat romanța lui Glinka, el (Samson) i-a arătat încet, parcă bătând darabana, „umpa-umpa“ și ea și-a amintit! Râd în hohote.

Apoi ei se plimbă toată seara amândoi, trec pe la Alik (cel oacheș), în camera lui de la club, el e organizator de jocuri de masă la casa de odihnă, iar Samson e prietenul lui, a venit la mare în vizită, pleacă azi. Dalila se gândește cu groază: azi.

În camera lui Alik sunt așișe, mingi și plase, jocuri de șah, inventar sportiv, o mănușă de box, niște fotolii vechi, două canapele, ceva obiecte de strictă necesitate, un ceainic, pahare, o noptieră, o masă cu scaune. Nimeni nu are un ban (o întrebare rapidă, fără adresă, a lui Alik, „cine are bani?“, s-a prăbușit în liniște). Dar stă jos, cu buzele umflate, o fată, în mod clar e fata lui Alik. Are mereu mutrișoara așa botoasă. O calitate permanentă: o gură extrem de voluminoasă, o înfățișare parcă ușor nemulțumită. Cineva aruncă o privire de afară, Alik dă fuga, intră din nou repede, înhață cheile, în fine, Samson o scoate afară pe Dalila, Dalila are la șapte cina.

Merg alături, Samson povestește că Mutrișoara Umflată este, după cum reiese, fata unui șef mare, este aici la odihnă cu părinții, are șaptesprezece ani, ea și Alik au decis să se căsătorească deja, însă părinții ei nu știu încă, dar când o să afle, o s-o ducă în capitală pe Mutrișoară. Tocmai se încheie perioada de ședere

la sanatoriu a acestei Allocika, ea încearcă să-i convingă pe părinți să-i prelungească șederea și s-o lase aici singură ca să se trateze, din moment ce ei trebuie să se ducă la serviciu, iar Allocika trebuie să se ducă la școală abia la sfârșitul lui august, două săptămâni e liberă. Elevă măritată?

Și așa discută Samson și Dalila și se despart lângă cantină, și aici lucrul cel mai important e cum să se ÎNȚELEAGĂ. Dalila tace, îi e chinuit de frică, tristețea o sugrumă. Abia l-a găsit și acum să-l și piardă. Ei stau la piciorul scării, sus aproape toți au terminat deja de mâncat, ies sătui, le duc pisicilor și câinilor chiftele. Dalila așteaptă ca un câine sau ca o pisică, tace, nu miaună. Se înserează, e răcoare, Dalila nu se mai poate opri, tremură. Samson, zâmbind, își dă jos sacoul și-l pune pe umerii Dalilei.

Dalilei repetă-i că tu ești al meu pentru vecie,
Că toate chinurile sunt uitate...

Dalila tremură și sub sacoul gros, încălzit. Stă și tace, așteaptă. Samson fumează și în cele din urmă spune, nu se știe de ce, zâmbind:

— Măine să fii sus la tine, o să trec înainte de prânz, dimineață am treabă...

— Clădirea a doua, răspunde Dalila imediat, atât de mult i s-a învățit adresa asta în creier. Clădirea a doua, etajul unu, camera șapte. Casa de odihnă Valul.

Că el poate să plece și să uite pe drum, și gata. Doar de-a lungul mării casele de odihnă se întind pe kilometri întregi.

— Ei? întreabă ea. Pa?

Ea își dă jos sacoul și, în același timp, îi întinde stângaci mâna lungă, albă, de rămas bun (încă nu s-a bronzat).

El îi ia palma, o ține în mâna sa caldă și uscată. O strângere de mână ca un cutremur.

— Valul, doi, șapte, spune ea asigurată și o ia în sus pe trepte, rușinându-se de sarafanul său, de sandale, de picioarele și mâinile albe. Oare cum arată din spate? Să nu te uiți înapoi. S-a